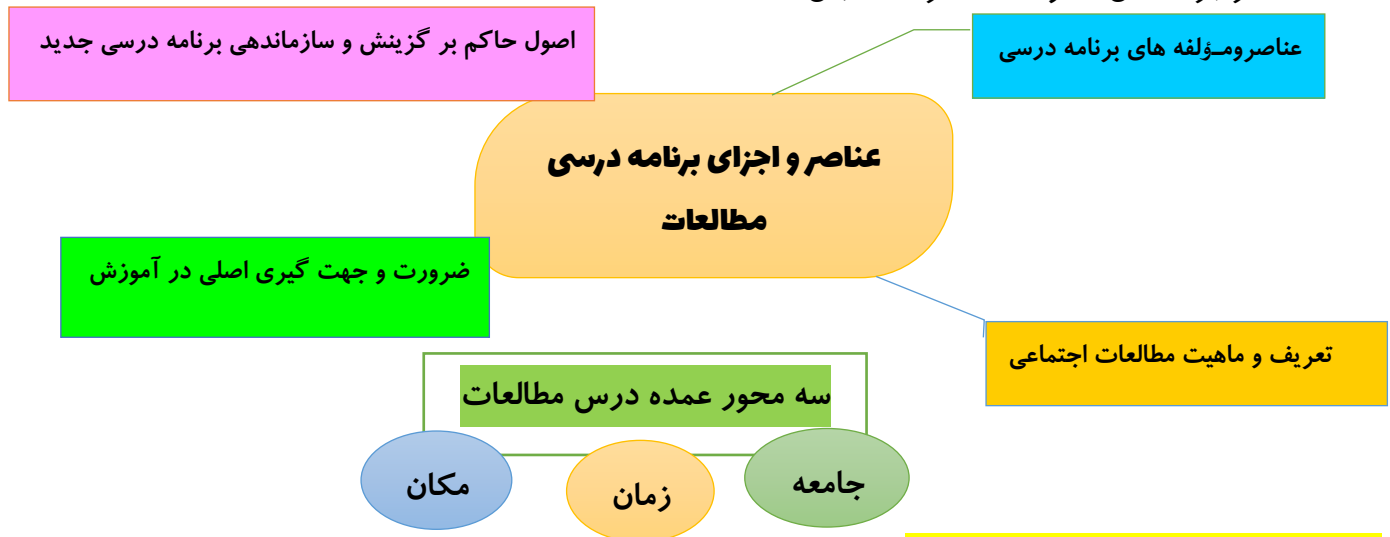

درس مطالعات اجتماعی در حیطه تخصصی آزمون های استخدامی آموزش و پرورش قرار دارد و شامل ۲ قسمت کلیات و راهنمای تدریس فصول می باشد.

کلیات مطالعات پنجم و ششم

مطالعات اجتماعی یک حوزه اصلی و کلیدی است که تقریباً در تمام کشورهای دنیا آموزش داده می شود و با توجه به لزوم پاسخ گویی به نیازهای نو در این عرصه، آموزش این درس و تربیت اجتماعی و لزوم برون رفت از رویکردهای سنتی و همچنین تدوین اسناد تحولی من، مجله برنامه درس ملی راهنمای برنامه جدیدی نیز برای این حوزه یادگیری تدوین شده است.

تعریف و ماهیت مطالعات اجتماعی

مطالعات اجتماعی یک حوزه یادگیری است که از تعامل انسان با محیط های اجتماعی، فرهنگی، طبیعی، اقتصادی و تحولات زندگی بشر در گذشته، حال و آینده و جنبه های گوناگون آن بحث می کند.

محور درس مطالعات ← بر گزینش متقابل آدمیان با یکدیگر و با محیطی که در آن به سر می برند، در روند زمانی استوار است.

مطالعات اجتماعی یک حوزه یادگیری بین رشته ای است که از مفاهیم رشته های علمی و مطالعات مختلف چون جغرافیا، تاریخ، اقتصاد، علوم سیاسی، جامعه شناسی، آموزش های مدنی، مطالعات شهروندی و زیست محیطی و دین و اخلاق بهره می گیرد.

ضرورت و جهت گیری اصلی در آموزش

مقصد غایی این حوزه - شکوفایی فطرت و تربیت انسان های شایسته و مؤمن - پرورش شهروندان مطلوب

- تربیت اجتماعی به منظور مهیا شدن برای زندگی در جامعه

این حوزه یادگیری می کوشد تا از طریق دانش ها، مهارت ها و صلاحیت های مورد نیاز، افراد را به گونه ای تربیت کند که هم در زندگی و هم در جامعه مبتنی بر آموزه های دینی، نقش کارآمد و شایسته ای را ایفا کند.

← با توجه به اسناد بالا دستی نظام آموزش و پرورش، نظرسنجی ها، نیازسنجی ها و پرورش های انجام شده در کشور، تدوین کنندگان برنامه درسی جدید، مطالعات اجتماعی را به سمت توجه و تأکید بر شش محور زیر در سرفصل ها و محتوای این برنامه سوق داده است.

ضرورت های آموزشی برنامه درسی

۱- تقویت عزت و هویت ایرانی - اسلامی

۲- ترویج و درونی سازی اخلاق و ارزش های اسلامی

۳- شناخت حقوق و مسئولیت های فردی و اجتماعی و شهروندی در سطوح مختلف و تقویت مهارت ها و نگرش های مربوط به آن ها

۴- شناخت میراث فرهنگی، استعدادها و قابلیت های کشور و جایگاه کشور در جهان و توانایی برقراری ارتباطات مؤثر در سطح جهانی

۵- پیشگیری از بروز بحران های تربیتی و آسیب های اجتماعی در کودکان و نوجوانان و کاهش کجروی اجتماعی و گسترش رفتارهای بهنجار

۶- گسترش بهداشت روانی، تقویت روحیه خودباوری، نشاط، سازندگی و پویایی، امید به آینده و اعتماد به نفس

نکته ← از چالش های کنونی کودکان و نوجوانان امروز بحران هویت است .

سه مؤلفه اصلی برنامه مطالعات اجتماعی که آن ها را در اهداف و محتوا و روش ها تعقیب می نماید

مهارت های زندگی

اخلاق محوری در نظام اجتماعی

هویت ملی

← دو مؤلفه اخلاق و آداب و مهارت های زندگی در تربیت اجتماعی از طریق برنامه مطالعات اجتماعی مورد توجه قرار می گیرد .

در رابطه ای که اسلام بین فرد و جامعه قائل است .انسان دارای هویت جمعی و فردی است.

بعد فردی ← انسان را از مقهور شدن و مستصیل شدن در جمع دور می کند .

بعد اجتماعی ← انسان را در جریان داد و ستد با دیگران قرار می دهد .در پی این داد و ستد ،اراده از انسان سلب نمی شود.

نکته ← در اسلام دیدگاه فردگرایانه یا جامعه گرایانه مورد تأیید نیست ،بلکه دیدگاه متعادل و بینابین که به فرد و جامعه هر دو اهمیت می دهد ،مورد توجه است .

← قرآن کریم و سیره ی نبوی در زمینه های مختلف، در مناسبات اجتماعی ،دستورات و الگوهای روشنی را ارائه کرده اند که از آن جمله می توان به :

احسان به والدین ، اخوت ، ثبات قدم ، وفا به پیمان و عهد ، جهاد ، انفاق ، صله ارحام ، حمایت از نیازمندان و خویشاوندان نیازمند ، حمایت از یتام ، حقوق اقلیت های دینی ، امر به معروف و نهی از منکر ، پرهیز از کم فروشی ، گرانفروشی و احتکار ، صبر ، رفتار عادلانه با مردم و وظایف زمامداران در برابر افراد جامعه ، اصلاح روابط و آشتی جویی ، مشورت ، حمایت از سالمندان و تکریم مهمان اشاره کرد.

نکته : توجه به ابعاد دینی مستلزم جهت گیری برنامه درسی مطالعات اجتماعی به سوی تحقق بخشیدن کمال فطری انسان و پرورش مسؤولیت پذیری نسبت به خود ، خلق ، نظام خلقت در جهت قرب الهی است.

نکته : برنامه درسی مطالعات اجتماعی ، وظایف انتقال میراث فرهنگی و بسط میراث فرهنگی را به عهده دارد ، اما در فرایند آموزش نباید به انتقال صرف میراث فرهنگی بسنده کرد باید زمینه های نقد و ارزیابی اخلاق ، هنجارها از سوی دانش آموزان بوجود آورد تا بتوانند هنجارهای اجتماعی را با توجه به آموزه های دینی نقد کنند . تا اخلاق محوری به جای هنجار محوری گسترش یابد.

نکته : رسالت مهم درس مطالعات ← خرافه زدایی و پالایش فرهنگی جامعه مبتنی بر آموزه های ناب دینی است.

نکته: در آموزش آداب و مهارت های زندگی که جایگاه ویژه ای در درس مطالعات دارد و یکی از حوزه های یازده گانه به رسمیت شناخته می شود ، با درس مطالعات اجتماعی پیوند نزدیکی دارد که رویکرد اصلی آن پیوند هر چه بیشتر با زندگی دانش آموزان ، به جای تأکید بر محفوظات و دانستنی های پراکنده و زیاد ، مطالب مفید و کاربردی را آموزش دهد.

ایستگاه تست

۱- مطالعات اجتماعی بر چه محوری استوار است ؟

- الف) فرهنگی ، اجتماعی ، تاریخی
ب) جامعه ، مکان ، زمان
ج) هویت ملی ، اخلاق محوری
د) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر

پاسخ: د

۲- هدف اصلی و نهایی مطالعات اجتماعی چیست ؟

- الف) آموزش آداب و مهارت های زندگی
ب) تربیت اجتماعی و شهروندی
ج) شکوفایی فطرت و تربیت انسان های شایسته و مؤمن
د) اخلاق محوری در نظام اجتماعی

پاسخ: ج

۳- هدف از آموزش مهارت ها در مطالعات اجتماعی چیست ؟

- الف) پرورش شهروندان مطلوب
ب) ایفای نقش کارآمد در زندگی فردی و اجتماعی
ج) تربیت انسان شایسته و مؤمن
د) تقویت عزت و هویت ایرانی

پاسخ: ب

۴- سه محور عمده درس مطالعات :

- الف) جامعه ، زمان ، مکان
ب) آموزش مهارت زندگی ، تربیت اجتماعی ، آموزه ی دینی
ج) اخلاق ، هویت ، مهارت
د) گزینه ب و ج

پاسخ: الف

۵- از چالش های کنونی کودکان و نوجوانان :

الف (جهت گیری تربیتی ب)بحران هویت ج) مهارت های زندگی د)اعتماد به نفس

پاسخ: ب

۶- کدام یک از ضرورت های برنامه درسی مطالعات نیست؟

الف)گسترش بهداشت روانی ب) شناخت حقوق و مسئولیت فردی و اجتماعی

ج) آموزش مهارت های زندگی و اخلاق د) پیشگیری از بروز بحران

پاسخ: ج

۷- رویکرد اصلی درس مطالعات اجتماعی

الف) تعامل انسان ها با یکدیگر و با محیط ب) پیوند هر چه بیشتر با زندگی دانش آموزان

ج) اخلاق محوری در جامعه د) توجه به ابعاد مبانی دینی

پاسخ: ب

۸- سه مؤلفه اصلی درس مطالعات در کدام گزینه آمده است؟

الف) جامعه، زمان، مکان ب) هویت، اخلاق محوری، مهارت زندگی

ج) تقویت عزت نفس، اعتماد به نفس، هویت د) گزینه الف و ب

پاسخ: ب

۹- مقصد نهایی حوزه مطالعات چیست؟

الف) شهروندانی مطلوب برای جامعه ب) ترویج و درونی سازی اخلاق

ج) شکوفایی فطرت و تربیت انسان شایسته د) گزینه الف و ج

پاسخ: د

۱۰- جهت گیری فرهنگی و تربیتی مطالعات چه کمکی می تواند بکند؟

الف) تقویت اعتماد به نفس ب) تقویت هویت ج) تقویت عزت نفس د) تقویت شخصیت اجتماعی

پاسخ: ج

اصول حاکم بر گزینش و سازماندهی برنامه درسی جدید مطالعات

- ۱- حوزه های دانشی و مفاهیم در راستای هدف اصلی مطالعات اجتماعی، شکوفایی فطرت و پرورش کمالات انسانی، تربیت اجتماعی و شهروندی و آمادگی برای زندگی است.
- ۲- سازماندهی و تولید محتوای این درس به گونه ای باشد که موجبات امیدواری، نشاط، سرزندگی و میل به سازندگی و پیشرفت خود و جامعه را در دانش آموز پدید آورد.
- ۳- در آموزش موضوعات تاریخی به جای تأکید بر سلسله و حکومت ها یا صرفاً تاریخ سیاسی به اوضاع و احوال اجتماعی و فرهنگی دوره های مختلف و ابعاد زندگی مردم پرداخته شود و در این زمینه شخصیت ها مفاخر، آثار، خلاقیت ها و دستاوردهای فرهنگی تجربی ایران در هر دوره برجسته شود. در این بخش زمینه بررسی مدارک و شواهد تاریخی، تفکر و نقد رویدادها و موضوعات فراهم آید.
- ۴- در آموزش موضوعات جغرافیایی به توان های محیطی و انسانی کشور ایران برای پیشرفت و سازندگی تأکید شود، علاوه بر پرورش مهارت های جغرافیایی که با زندگی روزمره دانش آموزان پیوند نزدیکی دارد، مد نظر است.
- ۵- در آموزش موضوعات اجتماعی و فرهنگی، ضمن انتقال باورها و ارزش ها زمینه برای تفکر و نقد و بررسی موضوعات اجتماعی و محیطی فراهم بیاید.
- ۶- به اقتصاد و سواد مالی اهمیت لازم داده شود و متناسب با نیاز مخاطبان مهارت های مالی - اقتصادی پرورش یابد.
- ۷- سازماندهی محتوای برنامه درسی مطالعات به صورت تلفیقی باشد، به همین منظور از روش تماتیک یا مضمون محور استفاده شود.

دلایل استفاده از رویکرد تلفیقی

- ۱- انفجار دانش و گسترش موضوعات جدید
- ۲- پیوند نزدیک بین ابعاد مختلف موضوعات محیطی، اجتماعی، تاریخی و ممعنا دارتر بودن ارائه آن ها به صورت تلفیقی
- ۳- پیوند موضوع هویت ملی با درس مطالعات و چند بعدی بودن موضوع هویت و وحدت بخشی بهتر و انسجام میان آن ها به صورت تلفیقی

۴- مقابله با منشأ روانی که بر معلم و دانش آموز از طریق برنامه درسی متعدد و از هم گسیخته پدید می آید.

۵- تطابق بهتر با کیفیت یادگیری در محیط های واقعی زیرا در این محیط ها دانش آموزان با تمامیت مسائل اجتماعی روبرو می شوند نه با تقسیم بندی موضوعی رایج

عناصر و مؤلفه های برنامه درس ملی

نکته : در برنامه درسی ملی یکی از **حوزه ی موضوعی** که فضای بازتری برای تلفیق دارد استفاده شده

حوزه ی موضوعی چیست : اندیشه های اساسی هر رشته علمی که موضوعات مختلف حول و حوش آن اندیشه ساماندهی می شود.

۵ حوزه موضوعی هر موضوع چند مفهوم کلیدی

حوزه	تاریخ	جغرافیا	فرهنگ و هویت	نظام اجتماعی	منابع و فعالیت اقتصادی
مفاهیم یا راهبردها	زمان تداوم تغییر	مکان فضا	جامعه شناختی تاریخ مردم شناسی دین و اخلاق	علوم اجتماعی جامعه شناسی حقوق علوم سیاسی	اقتصاد جغرافیا مطالعات زیست محیطی دین و اخلاق

نمودار ۱- عناصر اصلی برنامه درسی مطالعات

راهبرد: زمان، تداوم و تغییر

۱- بهره گیری از حوزه ی تاریخ

۲- برای فهم از شواهد و مدارک در روند زمان بهره می گیرد

۳- در ورای تغییرات تداوم نهفته

۴- فهم چرایی و چگونگی تحولات زندگی اجتماعی با پند گرفتن از رویدادها و حوادث

۵- شناخت مفاخر،علاقه به شناخت و حفظ میراث فرهنگی

۶- شناخت علت ها و معلول ها

راهبرد مکان و فضا

۱- بهره گیری از حوزه جغرافیا

۲- تعامل متقابل انسان و محیط در روند زمان

۳- اهمیت مکان و فضا

۴- حفاظت از محیط و مکان

نکته: مکان ← بستر و جایگاه وقوع پدیده ها و فرایندها

نکته: سیستم فضایی ← به مجموع هماهنگ و مرتبط در قالب مکان گفته می شود.

راهبرد فرهنگ و هویت

۱- بهره گیری از مباحث مربوط به مردم شناسی، جامعه شناسی، تاریخ

۲- میراث فرهنگی از طریق انتقال ارادی آداب و سنن به نسل های بعدی
رسد و یا در فرهنگ زمان حال تجلی می یابد.

۳- شناخت علل و عوامل تحولات فرهنگی در دوره های مختلف

نکته: فرهنگ ← مفهومی عام است که برای توصیف جنبه های نهادی و آموخته در جوامع انسانی
مورد استفاده قرار می گیرد.

فرهنگ ،باورها،سنت ها ،ارزش ها و نقاط مشترک را به یکدیگر پیوند می دهد و وحدت اجتماعی ویژه
ای بوجود می آورد.

نکته ← **جامعه**: گروه ها و نظام اجتماعی است که در سرزمین مشخصی به عنوان کشور زندگی می کنند فرهنگ مشترک داشته تابع اقتدار سیاسی واحد و استقلال نسبی هستند .

نکته ← **میراث فرهنگی** را هر نسل به ارث می گذارد و به نسل بعد انتقال می دهد.

نکته ← **هویت**: احساس مثبتی که فرد نسبت به هویت یا همان ویژگی که خود را با آن تعریف می

راہبرد نظام اجتماعی

کند، دارد.

۱- بهره گیری از حوزه علوم اجتماعی، جامعه شناسی، حقوق و علوم سیاسی	۲- نظام اجتماعی نقش های اجتماعی متقابل بهم پیوسته
۳- شناخت حقوق ومسئولیت شهروندی	۴- دستیابی به مهارت اجتماعی

نکته ← **نظام**: مجموعه اجزا تشکیل دهنده هر پدیده که به یکدیگر پیوسته شده و یک واحد را تشکیل می دهند.

نکته ← **نظام اجتماعی**: مجموعه ای متشکل از کنش و واکنش تعدادی از افراد با یکدیگر به سوی هدف مشترک.

راہبرد منابع و فعالیت های اقتصادی

۱- بهره گیری از اقتصاد و مطالعات زیست محیطی و جغرافیا	۲- استفاده از منابع جهت رفع نیازها با فرایندهای تولید، توزیع، مصرف
۳- آشنایی با نحوه کسب اطلاعات اقتصادی، فرایندهای مربوط به تولید، توزیع، مصرف، کارآفرینی بهره وری سبز	

نکته ← با توجه به افزایش جمعیت بحران امروز، بحران منابع است.

نکته ← بهره وری سبز، استفاده معقول و بهینه از منابع و امکانات با حداکثر بازدهی بطوری که کمترین خسارت و لطمه به محیط زیست برسد.

نمودار ۲- عناصر و مفاهیم اصلی برنامه در یک نگاه

(عدالت جویی) (حق طلبی و مسئولیت پذیری) (تعاون) (میهن دوستی)

فرایند توسعه و درونی سازی ارزش ها

زمان، تداوم و تغییر

(تحول، پیشرفت و تداوم) (مدارک و شواهد) (علت ها و معلول ها)

مکان و فضا

(پدیده های مکانی و پراکندگی) (رابطه انسان و محیط) (حفاظت از محیط)

فرهنگ و هویت

(تعلق و هویت) (میراث فرهنگی) (تنوع فرهنگ ها و شیوه های زندگی)

نظام اجتماعی

(حقوق و قوانین) (مسئولیت ها و تکالیف) (نقش ها، گروه ها و مؤسسات اجتماعی)

منابع و فعالیت های اقتصادی

(منابع و نظام های اقتصادی) (کار، فناوری) (بهره وری)

فرایند کاوشگری محیطی و اجتماعی (پرورش مهارت ها)

(بررسی و کاوش) (خلاصیت) (مشارکت) (برقراری ارتباط) (واکنش شخصی و اظهار نظر)

ایستگاه تست

۱- راهبرد _____ مباحث خود را از حقوق و علوم سیاسی، راهبرد _____ در

مباحث خود از تاریخ بهره می گیرد.

(ب) فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی

(الف) زمان، تداوم، تغییر - نظام اجتماعی

(د) نظام اجتماعی - فعالیت های اقتصادی

(ج) نظام اجتماعی - زمان، تداوم و تغییر

پاسخ: ج

۲- سازماندهی و تولید محتوای درس مطالعات به چه نحوی است.

(ب) درونی سازی اخلاق

(الف) آموزش مهارت های زندگی

(د) شکوفایی فطرت و پرورش عادات انسانی

(ج) هویت فردی و اجتماعی

پاسخ: د

۳- کدام گزینه در رابطه با اصول حاکم بر برنامه درسی جدید مطالعات صحیح نمی باشد.

الف) به آموزش سواد مالی که در برنامه های قبلی توجه شده، توجهی نشود.

ب) در آموزش موضوعات اجتماعی ضمن انتقال باورها، زمینه تفکر و نقد موضوعات فراهم شود.

ج) در آموزش موضوعات تاریخ بر سلسله ها و حکومت ها تأکید شود.

د) گزینه الف و ج

پاسخ: د

۴- هر کدام از راهبردهای زیر مربوط به چه حوزه ی موضوعی می باشد؟

جامعه شناسی - علوم سیاسی - دین و اخلاق - مردم شناسی

الف) فرهنگ و هویت + نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - فرهنگ و هویت + منابع و فعالیت های اقتصادی - فرهنگ و هویت

ب) فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع و فعالیت اقتصادی - فرهنگ و هویت

ج) فرهنگ و هویت + نظام اجتماعی - فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع و فعالیت اقتصادی

د) نظام اجتماعی + فرهنگ و هویت - نظام اجتماعی - منابع اقتصادی + فرهنگ - نظام اجتماعی

پاسخ: الف

۵- بستر و جایگاه وقوع پدیده ها

الف) مکان و فضا ب) سیستم فضایی است ج) مکان است د) هیچکدام

پاسخ: ج

۶- احساس مثبت به ویژگی های خود ____ نام دارد.

الف) شخصیت ب) عزت نفس ج) اعتماد به نفس د) هویت

پاسخ: د

۷- برای رسیدن به حوزه های موضوعی درس مطالعات چند راه وجود دارد؟

الف) یک راه ، کاوشگری محیطی و اجتماعی

ب) دو راه ، کاوشگری محیطی و اجتماعی و درونی سازی ارزش ها

ج) سه راه ، کاوشگری - درونی سازی ارزش ها - عدالت جویی

د) دو راه _عدالت جویی و مسئولیت پذیری

پاسخ: ب

۸- هر کدام از راه های زیر مربوط به کدام فرایند رسیدن به حوزه های موضوعی می باشد.

۱-عدالت جویی ۲-واکنش و اظهارنظر ۳-خلاقیت ۴-میهن دوستی

الف)گزینه ۱ و ۲ درونی سازی ارزش ها ،گزینه ۳ و ۴ کاوشگری

ب)گزینه ۱ و ۴ درونی سازی ارزش ها ،گزینه ۲ و ۳ کاوشگری

ج)هر ۴ گزینه ، درونی سازی ارزش ها

د)هر ۴ گزینه کاوشگری

پاسخ : ب

۹- کدام یک از مراحل زیر مربوط به فرایند توسعه و درونی سازی ارزش ها نمی باشد.

الف)عدالت جویی - تعاون - میهن دوستی - اظهار نظر شخصی

ب)خلاقیت - مشارکت - اظهارنظر شخصی - تعاون

ج)حق طلبی - تعاون - مسئولیت پذیری - میهن دوستی

د)برقراری ارتباط - اظهارنظر شخصی - بررسی - خلاقیت

پاسخ: د

سوالات تستی کلیات مطالعات

۱- دو محور عمده درس مطالعات کدامند و بر چه محوری استوار می باشند؟

- الف) زمان ، مکان ، روابط — بر روند زمان
 ب) جامعه ، مکان ، زمان — بر روند زمان
 ج) زمان ، مکان ، روابط — بر روند مکان
 د) جامعه ، زمان ، مکان — بر روند مکان

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲- از مولفه های اصلی درس مطالعات بوده و انشان را از مقهور شدن و مستحیل شدن در جمع دور می کند ؟

- الف) هویت ملی ، اخلاق محوری — بعد اجتماعی
 ب) هویت ملی ، اخلاق محوری ، مهارت زندگی — بعد اجتماعی
 ج) هویت ملی ، اخلاق محوری ، مهارت زندگی — بعد فردی
 د) هویت ملی ، اخلاق محوری — بعد اجتماعی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳- رسالت مهم درس مطالعات اجتماعی می باشد ؟

- الف) کنش متقابل آدمیان
 ب) خرافه زدایی
 ج) پالایش فرهنگی
 د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح : گزینه د

۴- علت استفاده از روش تماتیک یا مضمون محور در درس مطالعات بوده و برنامه ی درسی مطالعات جزء کدام حوزه مطالعاتی می باشد ؟

- الف) پیوند با دنیای واقعی ، حوزه اجتماعی
 ب) پیوند با دنیای واقعی ، حوزه موضوعی
 ج) تلفیقی بودن ، حوزه اجتماعی
 د) تلفیقی بودن ، حوزه موضوعی

پاسخ صحیح : گزینه د

۵- بستر و جایگاه وقوع پدیده ها و فرایندها را گویند و شناخت علل و معلول از راهبردهای کدام حوزه مطالعات می باشد؟

الف) مکان – زمان، تغییر، تداوم	ب) سیستم فضایی – زمان، تغییر، تداوم
ج) مکان – نظام اجتماعی و هویت	د) سیستم فضایی – نظام اجتماعی و هویت

پاسخ صحیح : گزینه الف

۶- مجموعه ای متشکل از کنش و واکنش افراد با یکدیگر را گویند؟

- الف) نظام (ب) جامعه (ج) نظام اجتماعی (د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح : گزینه ج

۷- کدام گزینه از فرایند درونی سازی ارزش ها و درس مطالعات نمی باشد ؟

- الف) عدالت جوئی ب) تعامل ج) حق طلبی د) مسئولیت پذیری

1 پاسخ صحیح : گزینه ب

۸- اندیشه های اساسی هر رشته علمی که موضوعات حول و حوش آن اندیشه سازماندهی می شود رامی گویند.

و در نقد هنجارهای اجتماعی با توجه به آموزه های دینی به جای گسترش می یابد.

- (الف) نظام اجتماعی _ اخلاق محوری، ہنجار محوری
(ب) حوزہ موضوعی _ اخلاق محوری، ہنجار محوری
(ج) نظام اجتماعی _ ہنجار محوری، اخلاق محوری
(د) حوزہ موضوعی _ ہنجار محوری، اخلاق محوری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۹- محور درس مطالعات بر کنش متقابل با یکدیگر استوار است؟

- الف) آدمیان ب) انسان ها ج) افراد د) اجتماع

پاسخ صحیح : گزینه الف

۱۰- سازماندهی و تولید محتوای درس مطالعات چگونه می باشد؟

- الف) تقویت عزت و اعتماد به نفس
 ب) موجبات پویایی، امیدواری و نشاط را فراهم کرده
 ج) تقویت روابط متقابل اجتماعی را به دنبال دارد
 د) گزینه ب و ج

پاسخ صحیح: گزینه ب

۱۱- در موضوع پوشاک تغییر لباس در دوره های مختلف مربوط به کدام حوزه می باشد؟

- الف) فضا و مکان
 ب) فرهنگ و هویت
 ج) زمان و مکان
 د) زمان تداوم تغییر

پاسخ صحیح: گزینه د

۱۲- معلم پایه ی پنجم از دانش آموزان می خواهد متن دو سفرنامه تاریخی را خواندند و با هم مقایسه کنند معلم به دنبال تقویت مدام مهارت در دانش آموزانش می لاشد؟

- الف) حوزه مشارکت
 ب) برقراری روابط
 ج) کاووش و بررسی
 د) اظهار نظر شخصی

پاسخ صحیح: گزینه ج

۱۳- کدام یک از مهارت ها از اولویت و صلاحیت مشترک سایر حوزه های یادگیری محسوب نمی شود؟

- الف) اظهار نظر شخصی
 ب) مهارت it
 ج) مهارت سواد خوانداری
 د) هر سه گزینه

پاسخ صحیح: گزینه الف

۱۴- در فرایند کاوشگری چند مهارت مورد بررسی قرار می گیرد و کدام گزینه جز چهار گروه عمده ارزش های درس مطالعات می باشد؟

- الف) ۴مورد- میهن دوستی و مسئولیت پذیری
 ب) ۵مورد - عدالت جویی و تعاون
 ج) ۵مورد - حق طلبی و تفکر
 د) ۴مورد- عدالت جویی و حق طلبی

پاسخ صحیح: گزینه ب

۱۵- مهمترین رکن روابط معلم و دانش آموز در کلاس درس مطالعات بوده ، و زمانی که معلم از دانش آموز می خواهد تقویم را ورق زده و تاریخ دو تا از اعیاد مهم مسلمانان را پیدا کرده و به کلاس بیاورد کدام مهارت را تقویت کرده است؟

- الف) اعتماد و احترام متقابل، کاوش و بررسی
ب) اعتماد و احترام متقابل، برقراری روابط
ج) اعتماد و احترام متقابل، اظهار نظر شخصی
د) اعتماد و احترام متقابل، خلاقیت

پاسخ صحیح : گزینه ب

۱۶- کدام مورد جزء منابع تکمیلی درس مطالعات می باشد؟

- الف) کتاب کار
ب) کتاب ارزشیابی
ج) کتاب مرجع
د) کتاب راهنمای معلم

پاسخ صحیح : گزینه ج

۱۷- رویکرد کتاب درس مطالعات بر چه اساسی بوده و کدام فعالیت به منظور بالا بردن روحیه ی پرسشگری دانش آموزان طراحی شده است؟

- الف) کاوشگری _ کادر باریک پایان هر فصل
ب) کاوشگری _ کاربرگه ها
ج) فعالیت محور _ کادر باریک پایان هر فصل
د) فعالیت محور _ کاربرگه ها

پاسخ صحیح : گزینه الف

۱۸- فضای اعتماد متقابل در دوره ی ابتدایی چگونه ایجاد می شود ؟

- الف) کارگروهی
ب) پرسش و پاسخ
ج) گوش دادن به حرف دانش آموز
د) گزینه الف و ج

پاسخ صحیح : گزینه ج

۱۹- پایبندی به قانون جزء کدام یک از ارزش های درس مطالعات است؟

- الف) میهن دوستی
ب) حق طلبی
ج) تعاون
د) عدالت جویی

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۰- تلفیق در درس مطالعات از چه درجه ای برخوردار است؟

- الف) گسترده
ب) ضعیف
ج) متوسط
د) شدید

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۱- موثرترین فضا برای آموزش درس مطالعات بوده و به فرایند جمع آوری اطلاعات از آموخته های دانش آموزان و قضاوت در حدود آموخته هایشان می گویند؟

- الف) کلاس ، سنجش
ب) مدرسه ، ارزشیابی
ج) محیط واقعی ، ارزشیابی
د) محیط واقعی ، سنجش

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۲- نقطه شروع یادگیری های بعدی می باشد و مهمترین ویژگی ارزشیابی مستمر می باشد؟

- الف) آزمون آغازین، مکرر بودن
ب) آزمون آغازین، پویایی و گستردگی
ج) ارزشیابی ، پویایی و گستردگی
د) سنجش ، پویایی و گستردگی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۳- کدام گزینه از ابزار های ارزشیابی مستمر نمی باشد؟

- الف) خودارزیابی
ب) ارزیابی والدین
ج) آزمون شفاهی
د) ارزیابی مشاهدات

پاسخ صحیح : گزینه د

۲۴- کدام نوع ارزشیابی باعث سودجویی افراد می شود؟

- الف) مستمر
ب) پایانی
ج) آغازین
د) تکوینی

پاسخ صحیح : گزینه ب

۲۵- هر مورد مربوط به کدام نوع آزمون می باشد؟

- حدود و ثغور سوال روشن و واضح است
- تعداد پاسخ ها بیشتر از پرسش ها می باشد
- نظر مصحح دخالتی ندارد
- پاسخ حافظه ای نباشد

(ب) عینی ، تکمیلی ، تشریحی ، جور کردنی

(د) تشریحی، عینی، تکمیل کردنی، جور کردنی

پاسخ صحیح : گزینه ج

۲۶- توانایی مشارکت و کار گروهی در کدام قلمرو درس مطالعات قرار می گیرد؟

(ب) درونی سازی ارزش ها

(د) مشارکت و برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه الف

۲۷- در کدام گزینه مراحل کاوشگری به درستی آمده است؟

الف) تجزیه و تحلیل، گردآوری اطلاعات، نتیجه گیری

(ب) طرح سوال، گردآوری اطلاعات، نتیجه گیری

(ج) شناسایی موضوع، طرح سوال، گردآوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل

د) شناسایی موضوع، تجزیه و تحلیل، جمع بندی و نتیجه گیری

• پاسخ صحیح : گزینه د

۲۸- شناخت وظایف شوراها و ویژگی ارکان نهاد حکومت مربوط به کدام حوزه موضوعی می باشد؟

الف) نظام اجتماعی ب) نظام فرهنگی ج) فضا و مکان د) منابع و فعالیت اقتصادی

پاسخ صحیح : گزینه الف

۲۹- ظلم ستیزی و شناخت حقوق و مسئولیت فردی و اجتماعی جزّ کدام یک از قلمروهای درس

مطالعات می باشند ؟

(ب) درونی سازی ارزش ها ، کاوش

(د) علم ، درونی سازی ارزش ها

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۰- جمله زیر با کدام گزینه کامل می شود؟

«.....نباید موجب شکست، پریشانی، و سرخوردگی شود»

الف) آزمون ب) ارزشیابی ج) بازخورد د) تکلیف

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۱- درس مطالعات اجتماعی بر کدام محور استوار است ؟ و مؤثرترین اصل سازماندهی و تحقیق در

برنامه درس مطالعات کدام است ؟

الف) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر - مشارکت

ب) کنش متقابل آدمیان با محیط - خلاقیت

ج) کنش متقابل آدمیان با یکدیگر و محیط - کاوشگری و توسعه درونی

د) کنش متقابل اجتماعی در گذر زمان - برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۲- کدام حوزه ی مطالعاتی ناظر بر توان محیطی است و مؤثرترین فضای آموزش یدرس مطالعات در

کدام گزینه آمده است ؟

الف) حوزه دانش اقتصادی - محیط کلاس ب) حوزه ی دانش جغرافیایی - محیط واقعی زندگی

ج) حوزه ی دانش اقتصادی - محیط واقعی زندگی د) حوزه دانش جغرافیایی - محیط کلاس

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۳- فعالیت « در یک روزنامه خبری درباره مجلس شورای اسلامی یا دولت پیدا کنید آن را جدا کرده

و به کلاس ببرید» کدام سطح پرورش مهارتی را داراست ؟

الف) کاوش و بررسی ب) مشارکت ج) خلاقیت د) برقراری ارتباط

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۴- حفاظت از آثار تاریخی و تغییر و تحول فرهنگ و تمدن مربوط به کدام راهبرد مطالعات می باشند؟

الف) زمان، تداوم، تغییر - مکان و فضا ب) مکان، فضا - زمان، تداوم، تغییر

ج) مکان و فضا - جغرافیا د) جغرافیا - مکان و زمان

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۵- مهمترین رکن روابط معلم و دانش آموز در کلاس درس مطالعات چیست ؟

- الف) فضای احترام متقابل
 ب) فضای احترام دانش آموز به معلم
 ج) فضای احترام متقابل و شیوه های مشارکتی
 د) فضای احترام معلم به دانش آموز

پاسخ صحیح : گزینه ج

۳۶- بهترین روش برای آموزش نه گفتن است.

- الف) ایفای نقش
 ب) بحث گروهی
 ج) سخنرانی
 د) بارش فکری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۷- فعالیت « دانش آموزان بطور گروهی خصوصیات یک دوست خوب را فهرست کنند و روی یک

مقوا بنویسند» به ترتیب کدام مهارت ، کاوشگری - اجتماعی و هوش را پرورش می دهد ؟

الف) کاوشگری بررسی - برقراری ارتباط ، مشارکت - هوش بیانی و زبانی

ب) برقراری ارتباط - کاوشگری و بررسی - هوش فضایی ، ادبی

ج) مشارکت - برقراری ارتباط - هوش فضایی ، ادبی

د) واکنش شخصی - برقراری ارتباط - هوش ادبی - زبانی

پاسخ صحیح : گزینه الف

۳۸- حاصل جمع تمام اجزای ترکیب شونده محیط شامل ماده و انرژی و اشیا زنده و غیرزنده کدام

است ؟

- الف) انرژی
 ب) ذخیره کل
 ج) دارایی
 د) گزینه الف و ج

پاسخ صحیح : گزینه ب

۳۹- در برنامه درسی مطالعات اجتماعی کدام مورد در قالب پرورش مهارت ها نیست ؟

- الف) خلاقیت
 ب) مشارکت
 ج) کاوش و بررسی
 د) عدالت جویی

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۰- معلم کتاب مطالعات باید به همه گزینه ها توجه کند به جزء :

- (الف) به تربیت اجتماعی و مهارت زندگی
(ب) از روش ها و ابزار متنوع
(ج) از فضای مختلف برای آموزش
(د) آموزش با شرایط بین المللی بنیان گزاریم

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۱- کدام گزینه درباره کاربرد درست نیست ؟

- (الف) کاربرگه ها در پایان کتاب درسی آمده اند
(ب) اغلب کاربرگه ها فعالیت در فرایند تدریس و در کلاس درس اجرا می شوند .
(ج) تمرین کاربرگه ها دانش ،شناخت و مهارت ها را توسعه می دهد .
(د) هیچکدام

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۲- تمرین کاربرگه ها در نیز ابزاری مناسب هستند ؟

- (الف) ارزشیابی آموخته دانش آموز
(ب) شناخت و مهارت معلم
(ج) ارزشیابی آموخته معلمان
(د) هیچکدام

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۳- بسته آموزشی شامل چه چیزهایی است ؟

- (الف) راهبرد - تکلیف
(ب) نرم افزارها - سخت افزارها
(ج) راهبردها - مجموعه ها
(د) وسایل - کلیپ های تصویری

پاسخ صحیح : گزینه ب

۴۴- به فرایند جمع آوری اطلاعات از دانش آموزان و مقایسه عملکرد با معیار معین می باشد ؟

- (الف) سنجش
(ب) ارزشیابی
(ج) بررسی
(د) پژوهش

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۵- تنوع مطالب حاکی از چیست ؟

الف) تفاوت دانش آموزان ب) ایجاد جذابیت ج) تلفیق د) ترکیب

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۶- تضاد بین چه مواردی باعث تأثیرات نامطلوب بر دانش آموزان می شود ؟

الف) مدرسه و خانه ب) معلم و مدیر ج) دانسته معلم و محیط کتاب د) همه موارد

پاسخ صحیح : گزینه الف

۴۷- براساس برنامه علمی مطالعات به پنج حوزه تقسیم می شود

الف) نیازهای دانش آموزان ب) موضوعات کتاب ج) نیازهای علمی د) الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه ج

۴۸- علت و معلول جزء کدام مفهوم کلیدی است ؟

الف) مکان و فضا ب) فرهنگ و هویت ج) نظام اجتماعی د) زمان، تداوم، تغییر

پاسخ صحیح : گزینه د

۴۹- روش را ابداع کرد

الف) بلانکو و فوگارتی- خرد در سه طبقه ب) فوگارتی و بلانکو - خرد در سه طبقه

ج) بلانکو - خرد در سه طبقه د) فوگارتی - خرد در سه طبقه

پاسخ صحیح : گزینه الف

۵۰- کدام گزینه جزو اهداف غایی درس مطالعات نیست ؟

الف) شکوفایی غریزه ب) تربیت انسان مؤمن ج) شکوفایی فطرت د) پرورش شهروند مطلوب

پاسخ صحیح : گزینه الف

۵۱- کدام مورد اساس و فهم گذشته را فراهم می کند؟

الف) خط زمان ب) مسیر رویدادها ج) منابع تاریخی د) الف و ب

پاسخ صحیح : گزینه د